

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 IM. ADAMA MICKIEWICZA W RADLINIE

*Zmodyfikowany i uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną
8 września 2021r.*

*„Wychowanie jest uczeniem się szczególnego rodzaju
– uczeniem się postaw, rozwijaniem wrażliwości,
a także odkrywaniem własnych możliwości, talentów,
mocnych stron i budowaniem na nich własnej tożsamości i siły.
Jest też uczeniem się konstruktywnego radzenia sobie z własnymi
brakami, trudnościami i negatywnymi emocjami. Jest więc
i budowaniem człowieczeństwa”. /H. Rylke*

Spis treści:

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:	3
WSTĘP	4
DIAGNOZA OCZEKIWAŃ i ZASOBÓW SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ.....	5
WARTOŚCI USTALONE PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ	6
WIZERUNEK UCZNIĄ	7
OKREŚLENIE CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH.....	9
OKREŚLENIE STRATEGII WYCHOWAWCZEJ Z UWZGLĘDNIENIEM SPECYFIKI SZKOŁY	12
WIZERUNEK ABSOLWENTA.....	13
PROCEDURY POSTĘPOWANIA W TRUDNYCH SYTUACJACH.....	14
HARMONOGRAM - USTALENIE PLANU DZIAŁAŃ	26

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. 2021, poz. 1082).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego. (Dz. U. poz. 356).
3. Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz. U. z 2018 r., poz. 214).
4. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2021/2022.
5. Wytyczne MEiN, MZ, GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych obowiązujące od 01.09. 2021r.
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielenia pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego.

WSTĘP

„Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swoich praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.”

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

Postawione zadania wychowawcze szkoła będzie realizować poprzez różnorodne formy pracy i zajęcia. Powinny one wynikać z treści nauczania i być związane z problemami środowisk, z których wywodzą się uczniowie naszego gimnazjum.

Rodzice dzieci uczęszczających do Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie mają prawo do wpływu na program wychowawczy szkoły, mogą go opiniować i zgłaszać swoje propozycje.

Program został zmodyfikowany przez Zespół powołany decyzją Rady Pedagogicznej. W programie uwzględniono zapisy w nowej podstawie programowej przyjętej dnia 11.08.2017 r. oraz założenia rządowego programu na lata 2008 – 2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” które są ponadczasowe.

Zgodnie z założeniami tego programu szkoła ma być miejscem bezpiecznym i przyjaznym zarówno dla dzieci jak i młodzieży, a zmiana relacji między uczniami, rodzicami oraz nauczycielami najskuteczniejszą metodą przeciwdziałania agresji oraz przemocy w szkole.

Program kładzie szczególny nacisk na doskonalenie kompetencji wychowawczych nauczycieli i rodziców, a także budowanie klimatu współpracy oraz szacunku i zaufania do szkoły. Szkoła ma wspierać rodzinę w jej funkcji wychowawczej. Młodzież potrzebuje dorosłych, którzy nauczą ich być ludźmi odpowiedzialnymi, otwartymi na innych, potrafiącymi porozumiewać się bez przemocy i konstruktywnie rozwiązywać konflikty.

Ważnym elementem pracy, a właściwie współpracy w szkole jest kształtowanie postawy uczniów. Z tego tytułu szkoła zobligowana jest do zapewnienia uczniom określonych warunków do rozwoju psychofizycznego, do dostępu do różnego rodzaju porad pedagogiczno – psychologicznych, do pomocy uczniom słabym i promowania uczniów zdolnych, do kształtowania odpowiedzialnych postaw obywatelskich i przedstawiania właściwych relacji w grupach rówieśniczych, a także w społeczeństwie, w którym funkcją dzieci i młodzieży szkoły.

DIAGNOZA OCZEKIWAŃ I ZASOBÓW SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Adama Mickiewicza znajduje się w Radlinie. Sytuacja materialna większości rodzin znajduje się na umiarkowanym poziomie funkcjonowania socjoekonomicznego, jednak znaczna część uczniów objęta jest opieką OPS-u ze względu na trudności rodzin w tym zakresie.

Rodzice większości uczniów pracują zawodowo oraz tworzą wydolne społecznie pełne rodziny. Wiele jednak dzieci z naszej społeczności szkolnej pochodzi z rodzin niepełnych, wielodzietnych, z trudnościami w zakresie funkcjonowania socjoekonomicznego. Społeczność szkolna jest zróżnicowana zarówno pod względem sytuacji materialnej jak i predyspozycji środowiskowych, dlatego też spektrum działań wychowawczych musi być różnorodne.

Podmiotami szkoły są uczniowie, nauczyciele i rodzice. To właśnie oni są adresatami Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie.

Przynależą oni do środowiska lokalnego, skupionego wokół naszej szkoły. Szkoła Podstawowa nr 1 w Radlinie jest placówką w środowisku bardzo zróżnicowanym społecznie i kulturowo. Uczniowie podejmujący naukę w naszej szkole są typowymi reprezentantami środowiska, z którego pochodzą. Prezentują oni różne, często skrajne postawy wobec życia, siebie nawzajem, środowiska. Mają wpojone często nieakceptowane normy, według których kreują swoje zachowanie. Obrazy biedy i zaniedbania kulturowego przeplatają się tu z normalnością, polegającą na takim funkcjonowaniu, które jest społecznie akceptowane i oczekiwane. Naszym zadaniem jest stworzenie modelu absolwenta charakteryzującego się cechami opisanymi następująco:

Ma to być człowiek otwarty, poszukujący, asertywny, kulturalny, obowiązkowy i sumienny, odpowiedzialny, uczciwy, bez nałogów.

Mamy pełną świadomość, że możemy to zrobić tylko przy ścisłej współpracy ze środowiskiem i instytucjami wspomagającymi, w oparciu o własne doświadczenia i umiejętności prezentowane przez kadrę dydaktyczną i pozostałych pracowników szkoły. Możemy to zrobić kierując się własnymi tradycjami, biorąc pod uwagę treści opisane w programach, materiałach dydaktycznych, ścieżkach edukacyjnych, w ramach realizacji zajęć pozalekcyjnych, pozaszkolnych, godzin do dyspozycji wychowawcy klasowego, realizując program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Niedaleko szkoły zlokalizowane są ośrodki kulturalne i sportowe, takie jak: Dom Kultury, MOSiR, w których to młodzież naszej szkoły może pozalekcyjnie rozwijać swoje zainteresowania i pasje.

Rodzice oczekują od szkoły bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych i zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, bowiem ważnym dla nich oddziaływaniem jest pomoc zarówno uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jak i uczniom zdolnym.

Współczesne wyzwania i zagrożenia zdrowia psychicznego dynamicznie się rozwijają i zmieniają, płynnie równając do zmian społecznych i technologicznych. Społeczność lokalna oczekuje od szkoły zapewnienia uczniom bezpiecznych warunków edukacyjnych i wychowawczych oraz promowania zdrowego stylu życia, podejmowania działań opiekuńczych odpowiednio do istniejących potrzeb. Szczególnie ważna wydaje się aktualnie umiejętność obserwacji uczniów, aby jak najsprawniej zauważyć i zdiagnozować pojawiające się uczniowskie problemy, niepokojące objawy zachowania, które mogą świadczyć o przeżywanych kłopotach i trudnościach emocjonalnych.

WARTOŚCI USTALONE PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ SZKOLNĄ

Głównym celem działalności wychowawczej szkoły jest :

- tworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia,
- rozwijanie twórczych postaw opartych na społecznie pożądanym systemie wartości, ukierunkowanym na poszanowaniu godności własnej i drugiego człowieka,
- rozwijanie kompetencji miękkich jako sposobu na ochronę zdrowia psychicznego i poprawę dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży, w tym umiejętności komunikacji społecznej i wewnętrznej,
- promowanie wiedzy i umiejętności na temat korzystania z nowych technologii komunikowania tak, by utrzymywać zdrowie psychiczne,
- przeciwdziałanie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych dla zdrowia psychicznego poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka,
- promowanie wiedzy i umiejętności na temat radzenia sobie w trudnych sytuacjach, które mogłyby prowadzić do pogorszenia zdrowia psychicznego,
- wspieranie rozwoju duchowego dzieci i młodzieży jako sposobu na zachowanie dobrostanu psychicznego i radzenie sobie w obliczu dylematów,
- przeciwdziałanie seksualizacji dzieci i młodzieży w przestrzeni publicznej oraz w procesie edukacji.

Szkoła dąży, by uczniowie prezentowali postawę otwartości - w szerokim tego słowa znaczeniu, ze szczególnym uwzględnieniem problemów osób niepełnosprawnych.

Warunki do realizacji celu głównego, jakim jest rozwój osobowy ucznia, stwarza troska o przyjazne, bezpieczne środowisko, poszanowanie więzi rodzinnych, współpraca na gruncie życzliwości i wzajemnego wspierania.

Podstawę naszych działań stanowi zbiór fundamentalnych wartości, jakimi są: ***prawda, uczciwość, tolerancja, patriotyzm, szacunek, godność, altruizm, lojalność, odwaga cywilna, odpowiedzialność.***

Działania wychowawcze podejmowane przez wszystkich uczestników tego procesu winny pomagać uczniom w odkrywaniu tych wartości i zachęcać do ich stosowania. Skuteczność oddziaływań wychowawczych przejawiać się będzie w kształtowaniu systemu wewnętrznego przymusu stosowania tych wartości przez naszych uczniów, kierowania się nimi we wszelkich działaniach.

WIZERUNEK UCZNI

Szkoła ma na celu stymulować szeroko rozumiany rozwój ucznia który:

- zna i respektuje swoje prawa i obowiązki,
- odznacza się wysoką kulturą osobistą,
- chce i wyraża potrzebę poszukiwania autorytetów i wzorców,
- chce i wyraża potrzebę współpracy z innymi,
- potrafi wyrażać swoje potrzeby wobec osób dorosłych oraz rówieśników,
- posiada silne więzi z członkami swojej rodziny oraz z przyjaciółmi,
- jest odpowiedzialny za siebie i innych,
- chce i wyraża potrzebę pomocy innym,
- jest uczciwy, wiarygodny i odpowiedzialny,
- ma wysokie poczucie własnej wartości i wytrwale dąży do celu,
- jest pozytywnie nastawiony do nowych wyzwań,
- odznacza go optymizm, pewność siebie, umiejętność radzenia sobie z przeciwnościami losu,
- jest przedsiębiorczy i kreatywny,
- szanuje tradycję i kulturę własnego narodu oraz inne kultury i tradycje
- zna i rozwija swoje zainteresowania i pasje, aby lepiej i bardziej świadomie budować swoją karierę zawodową w przyszłości,

OKREŚLENIE CELÓW OGÓLNYCH PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

1. Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia:
  - intelektualnego,
  - psychicznego,
  - społecznego,
  - zdrowotnego,
  - estetycznego,
  - moralnego,
  - duchowego.

2. Kształtowanie postaw społecznych opartych na poszanowaniu prawa każdego człowieka do odmienności poglądów – wyboru dróg życiowych i kreatywnego myślenia.

3. Uwrażliwianie na uczucia innych ludzi - tolerancja.

4. Budzenie szacunku dla państwa jako dobra wspólnego, odnajdywanie swojego miejsca w rodzinie, grupie rówieśniczej, społeczności lokalnej, państwie, Europie i świecie.

5. Kształtowanie umiejętności i postaw uczniów umożliwiających im poznawanie świata, wspomaganie ich samodzielności uczenia się, inspirowanie do wyrażania własnych myśli i przeżyć.

OKREŚLENIE CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH

1. Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia (intelektualnego, psychicznego, społecznego, zdrowotnego, estetycznego, moralnego, duchowego)

- przygotowanie i udział w różnych konkursach,
- organizowanie dodatkowych zajęć rozbudzających pasję, zainteresowania,
- rozwijanie dociekliwości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
- rozwijanie świadomości życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów, jak i całej edukacji w danym etapie.

2. Kształtowanie postaw społecznych opartych na poszanowaniu prawa każdego człowieka do odmienności poglądów – wyboru dróg życiowych i kreatywnego myślenia

- samodzielność w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolność własną z wolnością innych
- poszukiwanie, odkrywanie, dążenie na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie,

3. Uwrażliwianie na uczucia innych ludzi – tolerancja

- kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów, - umiejętność współdziałania i współtworzenia w szkole wspólnoty nauczycieli i uczniów.

4. Budzenie szacunku dla państwa jako dobra wspólnego, odnajdywanie swojego miejsca w rodzinie, grupie rówieśniczej, społeczności lokalnej, państwie, Europie i świecie

- budowanie wartości chroniących tożsamość narodową - duma z Ojczyzny.
- uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego oraz przygotowywanie do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie.

5. Kształtowanie umiejętności i postaw uczniów umożliwiających im poznawanie świata, wspomaganie ich samodzielności uczenia się, inspirowanie do wyrażania własnych myśli i przeżyć

- przygotowywanie do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz możliwości doskonalenia się,
- stosowanie zasad fair-play we współzawodnictwie
- organizowanie wycieczek tematycznych, debat szkolnych, uczenie samorządności,
- organizacja i udział w uroczystościach szkolnych, akademiach.

6. Eliminowanie lęku i poczucia zagrożenia, obaw przed porażką w grupie

- uczenie radzenia sobie z kryzysem: działania informacyjne – co trzeba wiedzieć, działania edukacyjne – co trzeba umieć, działania alternatywne - wykorzystanie sztuki, działań artystycznych jako działania (pamiętnik, blog, taniec, rysowanie, malowanie...)
- twórcze zajęcia szkolne, wyzwalaające ekspresję
- przyzwyczajanie do szkolnej rutyny.

7. Integracja zespołów rówieśniczych z uwzględnieniem propozycji uczniów i ich rodziców

- budowanie tożsamości klasy na podstawie wspólnie zaplanowanych i realizowanych przedsięwzięć- integracja przez zabawę, wspólne zadania, wycieczki,
- zabawy integracyjne uwzględniające indywidualne predyspozycje i potrzeby wszystkich zainteresowanych osób;

8. Podniesienie kondycji psychicznej uczniów, ich dobrostanu

- budowanie pozytywnej atmosfery sprzyjającej zdrowiu psychicznemu poprzez:
  - a) budowanie poczucia własnej wartości;
  - b) asertywność;
  - c) umiejętność krytycznego myślenia;
  - d) budowanie informacji zwrotnej i wyrażanie własnych potrzeb;
  - e) efektywna komunikacja: jak mówić i jak słuchać;
  - f) empatia i dostrzeganie potrzeb innych osób;
  - g) zarządzanie sobą w czasie;
  - h) odnajdowanie się w grupie.

9. Zapobieganie cyberprzemocy, wykluczeniu, hejtowi, mowie nienawiści

- budowania świadomości na temat własnej prywatności i ochrony prywatnych treści,
- edukacja o odpowiedzialności za działanie w sieci,
- prowadzenie rekomendowanych programów profilaktycznych „Spójrz inaczej”,
- wsparcie psychiczne i emocjonalne, współpraca z instytucjami,

10. Profilaktyka uzależnień i zagrożeń – świadomy nastolatek, świadomy rodzic

- netoholizm, fonoholizm, zaburzenia odżywiania, leki i środki farmakologiczne, hazard online, pornografia... - konsekwencje bieżące i długotrwałe,
- czynniki chroniące,
- zajęcia psychoedukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych,
- alternatywa – zajęcia dodatkowe z wyboru ucznia, rozwijanie pasji, zainteresowań.

11. Radzenie sobie z kryzysem, stresem

- wprowadzenie tematyki zajęć z wychowawcą lub pedagogiem, psychologiem np. „Stres. Jak sobie z nim radzić?”

- zaproponowanie uczniom ćwiczeń na odreagowanie napięć i stresów (ćwiczenia oddechowe, relaksujące, ćwiczenia w bezpiecznym wyrażaniu emocji) podczas zajęć edukacyjnych.
- utworzenie zespołu wsparcia kryzysowego oraz opracowanie krótkiej, jasnej i szybkiej procedury reagowania przez otoczenie (wychowawcy, rodzice, uczniowie, specjaliści) na różne sygnały dzieci i młodzieży świadczące o tym, że ich stan zdrowia psychicznego w związku z przedłużającym się kryzysem uległ pogorszeniu.

12. Rozwój umiejętności uczenia się

- rozpoznawanie własnych stylów uczenia się,
- rozwijanie umiejętności czytania i szybkiego czytania,
- rozwijanie umiejętności efektywnego przetwarzania informacji, w tym notowania,
- rozwijanie umiejętności szybkiego i długotrwałego zapamiętywania,
- metody pracy wzmacniające proces uczenia się,
- rozwijanie samodzielności, gospodarowania własnym czasem, odpowiedzialności za własny rozwój.

13. Rozwój kompetencji emocjonalno-społecznych

- stymulowanie empatii, inteligencji emocjonalnej,
- rozwój idei wolontariatu,
- rozwój samorządności uczniowskiej.

14. Podejmowanie działań prozdrowotnych i profilaktycznych

- organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych, turystycznych mających na celu budowanie i umacnianie więzi koleżeńskich, zachęcanie do aktywnego spędzania czasu wolnego, propagowanie zdrowego stylu życia,
- stosowanie na terenie szkoły wytycznych MEiN, MZ i GIS związanych z przeciwdziałaniem zarażeniu Covid – 19, przygotowanych w związku z nauką stacjonarną
- organizacja pomocy psychologiczno - pedagogicznej

OKREŚLENIE STRATEGII WYCHOWAWCZEJ Z UWZGLĘDNIENIEM SPECYFIKI SZKOŁY

W klasie pierwszej szkoły podstawowej największą trudnością adaptacyjną uczniów jest oswojenie się z nowym otoczeniem szkolnym, nowymi nauczycielami, nowymi kolegami i koleżankami, dlatego w programie wychowawczym chcielibyśmy skupić się na oswojaniu lęku adaptacyjnego uczniów. Naszym celem jest stworzenie dzieciom warunków do wszechstronnego rozwoju fizycznego i psychicznego, który tylko może mieć miejsce w bezpiecznych i spokojnych warunkach.

Blok przewidzianych działań wychowawczych dla klas 1-3 zatytułowany: „TWORZENIE WARUNKÓW DO HARMONIJNEGO ROZWOJU UCZNIĄ” jest odpowiedzią na te zapotrzebowania emocjonalne, poznawcze oraz społeczne naszych uczniów w klasie pierwszej.

Blok drugi przewidziany klas 4-6 zatytułowany:

POZNAWANIE SWOICH PRAW, WOLNOŚĆ, RÓWNOŚĆ. DBAMY O ZDROWIE, KSZTAŁCIMY WOLE, PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ jest kwintesencją działań przewidzianych na kolejny etap kształtowania się osobowości młodego człowieka, na którego w tym etapie życia czyha wiele zagrożeń. Umiejętność asertywnego komunikowania się z poszanowaniem własnych praw i praw drugiego człowieka jest uniwersalną umiejętnością która przydaje się w dalszym życiu.

Blok trzeci zatytułowany jest: „PRZYGOTOWANIE UCZNIĄ DO DOROSŁEGO ŻYCIA i STAWIENIA CZOŁA PRZYSZŁOŚCI” i jest przewidziany dla klas 7-8. Jest to dział uwzględniający w aspekcie wychowawczym nowe wyzwania, z którymi absolwent naszej szkoły będzie musiał się zmierzyć. Spośród wszystkich faz rozwojowych okres dojrzewania stanowi szczególną fazę w życiu człowieka. Z perspektywy psychospołecznej właśnie wtedy dokonują się najważniejsze zmiany w zakresie obrazu siebie i społecznej percepcji jednostki, formowane są nowe wzorce relacji interpersonalnych, gwałtownie wzrasta liczba nowych doświadczeń osobistych i społecznych, rozwijane są umiejętności pozwalające na kształtowanie się poczucia własnej kompetencji. Tempo oraz sposoby osiągnięcia celów rozwojowych zależą zarówno od samego nastolatka jak i od osób, z którymi się kontaktuje. W procesie tym niezwykle ważną rolę odgrywają znaczące osoby dorosłe, a zwłaszcza rodzice i nauczyciele (Z. Gaś 1997).

WIZERUNEK ABSOLWENTA

Jako Szkoła Podstawowa chcemy, aby po kompleksowym działaniu wychowawczym finalnie osiągnąć następującą sylwetkę absolwenta:

Absolwent naszej szkoły to uczeń:

- samodzielny i odpowiedzialny w swoich działaniach, który poprzez znajomość tradycji rodzinnych i kultury narodowej kształtuje swoje postawy i wartości życiowe,
- akceptuje siebie i jest tolerancyjny dla innych,
- jest zdolny do wspólnego działania, odpowiedzialny za swoje decyzje i czyny,
- krytycznie ocenia swoje możliwości, zna swoje mocne i słabe strony, rozumie różnice w postawach „być” i „mieć”,
- czuje potrzebę ciągłego kształcenia się, rozwija sprawność fizyczną, intelektualną i emocjonalno – moralną,
- zna i stosuje zasadę fair – play w sporcie i w życiu,
- zna swoje korzenie i stara się wprowadzać w życie postawy patriotyczne i proeuropejskie,
- poszukuje autorytetów i wzorców moralnych, szanuje prawa jednostki.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W TRUDNYCH SYTUACJACH

Procedura postępowania nauczycieli w przypadku agresywnych zachowań ucznia w tym stosowania przez uczniów przemocy psychicznej.

Za przemoc psychiczną uważa się :

Znieważanie poprzez używanie wulgarnych słów, obrażanie innych, obgadywanie, rozpowszechnianie plotek, wyśmiewanie, ciągłe krytykowanie, izolowanie, piętnowanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, narzucanie własnych poglądów, kontrolowanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, pokazywanie nieprzyzwoitych gestów.

1. Nauczyciel – świadek zdarzenia reaguje na zaistniałą sytuację, rozmawia z uczestnikami zdarzenia, uświadamia im nieodpowiednie zachowanie.
2. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o zdarzeniu i wpisuje sprawcy uwagę oraz przyznaje mu punkty ujemne z zachowania zgodnie ze Szczegółowymi Kryteriami Oceny Zachowania zawartymi w Statucie Szkoły. Wychowawca udziela ustnego upomnienia w obecności klasy (w przypadku jednorazowego czynu).
3. W szczególnych lub powtarzających się przypadkach nauczyciel / wychowawca informuje rodziców, psychologa i pedagoga szkolnego o stosowaniu przemocy psychicznej w klasie lub w grupie lub informuje o indywidualnym przypadku doznawania przemocy.
4. Pedagog i psycholog szkolny we współpracy z wychowawcą uzyskuje informacje od nauczycieli uczących, czyli dokonuje diagnozy sytuacji.
5. Pedagog i psycholog szkolny po uzyskaniu odpowiedniej wiedzy rozmawia ze sprawcami przemocy oraz z osobą poszkodowaną (rozmowa indywidualna) i wyjaśnia przyczyny, okoliczności czas, miejsce zdarzeń. Pedagog i psycholog szkolny w razie potrzeby wzywa świadków zdarzeń i dokonuje konfrontacji.
6. Sprawca przemocy podczas spotkania z pedagogiem i psychologiem szkolnym (w zależności od sytuacji w obecności wychowawcy), dokonuje zadośćuczynienia za doznane krzywdy i przeprasza osobę poszkodowaną.
7. W przypadku powtarzających się incydentów przemocy psychicznej:

a) uczeń doznający przemocy psychicznej objęty zostaje pomocą psychologiczno-pedagogiczną i otoczony zostaje szczególną troską i opieką. W szczególnych przypadkach uczeń kierowany jest na konsultację psychologiczną do PPP w Wodzisławiu Śląskim. Pedagog, psycholog i wychowawca pozostają w kontakcie z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia,

b) uczeń będący sprawcą przemocy jest pod stałym nadzorem wychowawcy i pedagoga szkolnego,

c) uczeń będący sprawcą powtarzających się aktów przemocy ponosi karę: wpisanie uwagi i przyznanie ujemnych punktów z zachowania, udzielenie upomnienia na piśmie wychowawcy z powiadomieniem rodziców, udzielenie upomnienia ustnego dyrektora z wpisem do dokumentacji, udzielenie nagany pisemnej dyrektora z wpisem do dokumentacji.

8. W klasach, gdzie występują powtarzające się zjawiska przemocy psychicznej, wychowawca/pedagog/psycholog przeprowadza podczas godziny z wychowawcą zajęcia na temat przeciwdziałania przemocy w zespole klasowym, rówieśniczym.

9. W sytuacjach trudnych pedagog i psycholog szkolny organizuje zajęcia edukacyjne uczniów ze specjalistami.

CEREMONIAŁ SZKOLNY

I. SZTANDAR SZKOLNY

1. Sztandar Szkolny dla społeczności szkolnej jest symbolem Polski - Narodu - Ziemi, symbolem Małej Ojczyzny, jaką jest szkoła i jej najbliższe środowisko. Uroczystości z udziałem sztandaru wymagają powagi zachowania, a przechowywanie, transport i przygotowanie sztandaru do prezencji, właściwych postaw jego poszanowania.
2. Sztandar jest przechowywany na terenie szkoły w zamkniętej gablocie. W tej samej gablocie znajdują się insygnia pocztu sztandarowego.
3. Uczestnictwo w poczcie sztandarowym to najbardziej honorowa funkcja uczniowska w szkole, dlatego w jego składzie winni znajdować się uczniowie o nienagannej postawie i godni takiego zaszczytu.

II. SKŁAD OSOBOWY POCZTU SZTANDAROWEGO:

Chorąży - uczeń klasy ósmej;

Asysta - dwie uczennice klasy ósmej.

Rezerwa w postaci uczniów z oddziałów programowo niższych.

Kandydatury składu są przedstawione przez zainteresowane samorządy i wychowawców klas na czerwcowej Radzie Pedagogicznej i przez nią zatwierdzone. Kadencja pocztu trwa jeden rok - począwszy od ślubowania w dniu uroczystego zakończenia roku szkolnego. O wyborze uczniów do pocztu sztandarowego są powiadomieni rodzice. Decyzją Rady Pedagogicznej uczniowie mogą być odwołani ze składu pocztu sztandarowego. W takim przypadku należy dokonać wyboru uzupełniającego.

III. INSYGNA POCZTU SZTANDAROWEGO:

- białe - czerwone szarfy założone przez prawe ramię i wiązane pod lewym, kolorem białym do góry;
- białe rękawiczki.

Chorąży i asysta powinni być ubrani odświętnie. Uczeń - ciemny garnitur, biała koszula. Uczennice - białe bluzki i ciemne spódnice.

IV. UDZIAŁ SZTANDARU W UROCZYSTOŚCIACH NA TERENIE SZKOŁY.

Udział Sztandaru w uroczystościach na terenie szkoły dotyczy głównie:

1. Uroczystości rocznicowych - Konstytucji 3 Maja i Święta Niepodległości,
2. Ceremonii ślubowania pocztu sztandarowego,
3. Ceremonii ślubowania klas pierwszych,
4. Ceremonii przyrzeczenia klas kończących szkołę.

W trakcie przebiegu uroczystości z udziałem Sztandaru ustala się następujące chwytły sztandaru:

Postawy	Opis chwytły sztandaru
postawa "zasadnicza"	Sztandar położony na trzewiku drzewca przy prawej nodze na wysokości czubka buta. Drzewce przytrzymywane prawa ręką powyżej pasa, łokieć prawej ręki lekko przyciśnięty do ciała. Lewa ręką jak w postawie "zasadniczej".
postawa "spocznij"	Sztandar trzymany przy prawej nodze jak w postawie "zasadniczej". Chorąży i asysta w postawie "spocznij"
Postawa "na ramię"	Chorąży kładzie drzewce prawą ręką (pomaga lewą) na prawe ramię i trzyma je pod kątem 450. Płat sztandaru musi być oddalony od barku przynajmniej na szerokość dłoni.
Postawa "prezentuj"	Z postawy "zasadniczej" chorąży podnosi prawą ręką sztandar do położenia przy prawym ramieniu (dłoń prawej ręki na wysokość barku), następnie lewą ręką chwytą drzewce sztandaru tuż pod prawą, po czym opuszcza prawą ręką drzewce sztandaru do położenia pionowego przy prawym ramieniu. Lewa dłoń chwytą drzewce poniżej prawego barku.
Salutowanie sztandarem w miejscu	Wykonuje się z postawy "prezentuj"; chorąży robi zwrot w prawo skos z równoczesnym wysunięciem lewej nogi w przód na odległość jednej stopy i pochyla sztandar w przód do 450. Po czasie "salutowania" przenosi sztandar do postawy "prezentuj"
Salutowanie sztandarem w marszu	Z położenia "na ramię" w taki sam sposób jak przy salutowaniu w miejscu. Komendy: "na prawo patrz" - pochyla sztandar; "baczn0ść" - bierze sztandar na ramię.

UROCZYŚĆ ROKNICOWE

Wprowadzenie Sztandaru

Lp.	Komendy i ich kolejność	Opis sytuacyjny zachowania się uczestników po komendzie	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy powstają przed wprowadzeniem sztandaru	przygotowanie do wejścia	postawa "na ramię"
2.	"baczość", sztandar Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie wprowadzić	uczestnicy w postawie "zasadniczej"	- wprowadzenie sztandaru - zatrzymanie na ustalonym miejscu	- w postawie "na ramię w marszu" - postawa "prezentuj"
3.	"do hymnu"	uczestnicy jak wyżej	postawa "zasadnicza"	Postawa "salutowanie w miejscu"
4.	"po hymnie"	uczestnicy w postawie "spocznij"	spocznij	- postawa "prezentuj" - postawa "spocznij"
5.	można usiąść	Uczestnicy siadają	spocznij	- postawa "spocznij"

Wyprowadzenie Sztandaru

Lp.	Komendy i ich kolejność	Opis sytuacyjny zachowania się uczestników po komendzie	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy powstają przed wyprowadzeniem sztandaru	spocznij	- postawa "spocznij"
2.	"baczość", sztandar Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie wyprowadzić	uczestnicy w postawie "zasadniczej"	- postawa "zasadnicza" - wyprowadzenie sztandaru	- postawa "zasadnicza" - postawa "na ramię w marszu"

3.	spocznij	uczestnicy siadają lub opuszczają miejsce uroczyst.	-----	-----
----	----------	---	-------	-------

Ceremoniał ślubowania pocztu sztandarowego oraz przekazania Sztandaru odbywa się w czasie uroczystego zakończenia roku szkolnego przez oddziały programowo najstarsze. Przed wprowadzeniem sztandaru odczytywane są nazwiska osób pełniących zaszczytną funkcję chorążego i asysty oraz osób, które przejmują Sztandar.

Lp.	Komendy i ich kolejność	Opis sytuacyjny zachowania się uczestników	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy powstają	postawa "spocznij"	postawa "spocznij"
2.	"baczość", sztandar Szkoły Podstawowe nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie wprowadzić	uczestnicy w postawie zasadniczej	- wprowadzenie sztandaru - zatrzymanie się na ustalonym miejscu	- postawa "na ramię w marszu" - postawa "zasadnicza"
3.	poczet sztandarowy w składzie: -chorąży ucz... -asysta ucz... ucz... Wystąp!	uczestnicy postawa "zasadnicza", nowy skład pocztu występuje i ustawia się: chorąży z przodu sztandaru, asysta przodem do bocznych płaszczyzn sztandaru w odległości 1 metra od sztandaru	postawa "zasadnicza"	- postawa "zasadnicza" - postawa "prezentuj"
4.	"do przekazania Sztandaru"	uczestnicy postawa "zasadnicza", „ustępujący chorąży wygłasza tekst przekazania”, nowy chorąży przyklęka, całuje Sztandar i wygłasza tekst ślubowania	postawa "zasadnicza"	postawa "salutowanie w miejscu"
5.	"po ślubowaniu"	uczestnicy postawa "spocznij", nowy skład pocztu opuszcza dłonie po ślubowaniu	postawa "zasadnicza"	postawa "prezentuj"

6.	"baczość" - Sztandar Szkoły Podstawowe nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie	uczestnicy postawa "zasadnicza"	-dotychczasowa asysta przekazuje insygnia -ustawia się obok nowej asysty po lewej i prawej	-chorąży przekazuje sztandar -ustawia się obok przekazanego sztandaru, sztandar w postawie
	przekazać		stronie	"spocznij"
7.	"baczość" chorąży ucz... asysta ucz... ucz... odmaszerować "spocznij"	uczestnicy postawa "zasadnicza", uczestnicy nagradzają brawami ustępujący poczet, który przechodzi na wyznaczone miejsce.	postawa "zasadnicza" postawa "spocznij"	postawa "prezentuj" postawa "spocznij"
8.	"baczość" "Sztandar Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie wyprowadzić"	uczestnicy postawa "zasadnicza"	postawa "zasadnicza" wyprowadzenie sztandaru	postawa "zasadnicza" postawa "na ramie w marszu"
9.	"spocznij"	uczestnicy siedzą	-----	-----

Ceremoniał ślubowania klas pierwszych

Lp.	Komendy i ich kolejność	Opis sytuacyjny zachowania się uczestników	Poczet sztandarowy	Sztandar
1.	proszę o powstanie	uczestnicy wstają	-----	-----

2.	"bacność" - Sztandar Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie wprowadzić	uczestnicy postawa "zasadnicza"	-wprowadzenie sztandaru -zatrzymanie na ustalonym miejscu	-postawa "na ramię w marszu", -postawa "zasadnicza"
3.	"do ślubowania"	uczestnicy postawa "zasadnicza", ślubujący podnoszą prawą rękę do ślubowania (palce	postawa "zasadnicza"	-postawa "prezentuj" -postawa "salutowanie w
		jak przy salutowaniu) na wysokość oczu		miejscu"
4.	"po ślubowaniu"	uczestnicy "spocznij", ślubujący opuszczają rękę	postawa "spocznij"	-postawa "prezentuj" -postawa "zasadnicza"
5.	"bacność" – sztandar Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie wyprowadzić	uczestnicy postawa "zasadnicza"	-postawa "zasadnicza" -wyprowadzenie sztandaru	-postawa "zasadnicza" -postawa "na ramię w marszu"
6.	"spocznij"	uczestnicy siadają	-----	-----

Ceremoniał ślubowania klas kończących szkołę

Przebiega podobnie jak ślubowanie klas pierwszych. W punkcie 3 i 4 uroczystości podaje się komendę: "do przyrzeczenia" i "po przyrzeczeniu".

Tekst ślubowania uczniów klas pierwszych:

Będąc przyjętym w grono uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie, uroczyste ślubuję

- *myśleć o sobie, że jestem ważny,*
- *marzyć każdego dnia,*
- *być sobą,*
- *być uważnym,*

- *każdego dnia myśleć pozytywnie,*
- *mieć serce otwarte dla wszystkich ludzi i na ich inność,*
- *starać się nieść pomoc tym, którzy tej pomocy potrzebują,*
- *nauczyć moich nauczycieli równie dużo, co ono mnie,*
- *być dobrym człowiekiem.*

Tekst przyrzeczenia absolwentów:

My, absolwenci Szkoły Podstawowej nr 1 im. A. Mickiewicza w Radlinie, Tobie Szkoło przyrzekamy:

- *wiernie strzec Twojego honoru,*
- *dalszą pracą i nauką rozślawiać Twoje imię,*
- *z godnością nosić zaszczytne miano wychowanka Szkoły Podstawowej nr 1 w Radlinie,*
- *zdobytą wiedzę, umiejętności i sprawności jak najlepiej wykorzystywać w dalszym życiu,*
- *w swych działaniach nigdy nie zapominać o wpojonych nam wartościach moralnych,*
- *zawsze pracować sumiennie i uczciwie,*
- *czynnie uczestniczyć w życiu naszego kraju,*
- *mieć serce otwarte dla wszystkich ludzi i na ich inność,*
- *starać się nieść pomoc tym, którzy tej pomocy potrzebują,*
- *nauczyć moich nauczycieli równie dużo, co ono mnie,*
- *być dobrym człowiekiem.*

Tekst ustępującego chorążego wygłaszany podczas uroczystego przekazania Sztandaru:

„My tegoroczni absolwenci Szkoły Podstawowej nr 1 im. Adama Mickiewicza w Radlinie przekazujemy Wam Sztandar szkoły. Niech będzie on dla Was zawsze symbolem ideałów, ku którym dążył nasz Patron i wzorem rzetelnej pracy dla dobra szkoły, społeczeństwa i ojczyzny.”

Tekst chorążego przejmującego Sztandar:

„W imieniu szkolnej społeczności przyjmujemy Sztandar i zapewniamy, że będziemy go wysoko nieść, szanować i uczynimy wszystko, aby wyrastać na prawych obywateli naszej ojczyzny”.

KALENDARZ ŚWIĄT i UROCZYŚTOŚCI

	Święto / Uroczystość	Data	Możliwość wykorzystania
Historyczne	Święto Odzyskania Niepodległości	11 listopada	Akademia Szkolna, lekcje historii, Dyskusja na godzinie wychowawczej
	Święto pracy	1 maja	Dyskusja na godzinie wychowawczej „Praca uszlachetnia” - jak to rozumiesz?
	Święto Konstytucji 3 Maja	3 maja	Akademia Szkolna, lekcje historii, Dyskusja na godzinie wychowawczej
	Dzień Pamięci o Holokauście	27 stycznia	Akademia Szkolna, lekcje historii, Dyskusja na godzinie wychowawczej
	Wyjazd uczniów klas VIII do Oświęcimia	22 marca	Wycieczka Szkolna, lekcje historii, Dyskusja na godzinie wychowawczej
Kalendarzowe	Pierwszy Dzień Wiosny	21 marca	Zabawy na godzinie wychowawczej, Samorząd Uczniowski
	Święto Szkoły	26 listopada	Akademia Szkolna, Dyskusja na godzinie wychowawczej
	Dzień Edukacji Narodowej	14 października	Akademia Szkolna, Samorząd Uczniowski
	Dzień Bezpiecznego Internetu	Luty	Dyskusja na godzinie wychowawczej, lekcje informatyki,
	Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy	Styczeń	Dyskusja na godzinie wychowawczej, Samorząd Uczniowski
	Walentynki	14 lutego	Zabawy na godzinie wychowawczej, Samorząd Uczniowski
	Boże Narodzenie	24 grudnia	Mała wigilijna wewnątrz klasowa, Samorząd Uczniowski

	Hej kolęda kolęda- Jasełka Bożonarodzeniowe	22 grudnia	Dyskusja na godzinie wychowawczej, Samorząd
Religijne			Uczniowski
	Wielkanoc	Zgodnie z kalendarzem	Dyskusja na godzinie wychowawczej
	Wszystkich Świętych	1 listopada	Dyskusja na godzinie wychowawczej
Rodzinne	Dzień Matki	26 maja	Dyskusja na godzinie wychowawczej
	Dzień Ojca	23 czerwca	Dyskusja na godzinie wychowawczej
	Dzień Dziecka	1 czerwca	Dyskusja na godzinie wychowawczej, Samorząd Uczniowski,
	Dzień Babci i Dziadka	21,22 stycznia	Dyskusja na godzinie wychowawczej

ZASADY EWALUACJI

Ewaluacja będzie prowadzona na koniec roku szkolnego z wykorzystaniem:

- obserwacji zachowań uczniów,
- analizy dokumentacji wychowawców klasowych oraz psychologa i pedagoga szkolnego,
- analizy frekwencji uczniów za I i II półrocze.

Uzyskane w wyniku ewaluacji informacje będą służyć ciągłemu doskonaleniu szkolnego Programu Wychowawczego, który będzie modyfikowany w zależności od wyników, ankiet i bieżących potrzeb.

UWAGI KOŃCOWE

Zaproponowany program ma charakter otwarty. Zadania do programu mogą zgłaszać, nauczyciele i wychowawcy, rodzice i uczniowie. Programy wychowawcze poszczególnych klas bazują na programie wychowawczym szkoły. Program Wychowawczy zatwierdzono uchwałą Rady Pedagogicznej.

Wszelkie zmiany i modyfikacje programu będą uchwalane odpowiednio do istniejących potrzeb przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną

HARMONOGRAM - USTALENIE PLANU DZIAŁAŃ

KLASY I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

CEL GŁÓWNY: „TWORZENIE WARUNKÓW DO HARMONIJNEGO ROZWOJU UCZNIĄ” .

l.p.	Cele pośrednie	Zadania – cele operacyjne	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Efekty działań wychowawczych	Sposób realizacji	Narzędzia
1	Poznajemy siebie nawzajem, przedstawiamy siebie innym członkom grupy	<ul style="list-style-type: none"> • przełamywanie barier psychologicznych związanych z lękiem przed otwartym wyrażaniem siebie, • stwarzanie okazji do samopoznania i samooceny, • zachęcanie do pozytywnego myślenia o innych, • stwarzanie okazji do otrzymywania pozytywnych informacji na swój temat • wdrażanie do poszanowania własnej i cudzej odrębności 	Wychowawca Pedagog Uczniowie	Głównie IX, X	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń wie kim jest i wie kim są jego koledzy z klasy 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawca • rozmowy z uczniami i rodzicami 	ankieta dla uczniów, rodziców obserwacja

2	Uczymy się właściwego komunikowania	<ul style="list-style-type: none"> • przekraczanie barier komunikacyjnych budzenie gotowości do otwartego komunikowania się • nauka uważnego słuchania i obserwacji w grach dydaktycznych • poznawanie sposobów porozumiewania się niewerbalnego • podsumowanie: co pomaga, a co przeszkadza w kontaktach międzyludzkich 	Wychowawca Uczniowie	XI, XII, i	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi rozpoznać emocje, uczucia, umie otwarcie porozumiewać się 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawca • lekcje • wychowawcze 	ankieta, obserwacja rozmowy z uczniami
3	Odkrywamy własne uzdolnienia	<ul style="list-style-type: none"> • poznajemy własne uzdolnienia, • rozszerzanie zainteresowań • kształcenie umiejętności poszukiwania informacji i wypowiedania się • przewyższanie lenistwa myślowego 	Uczniowie Nauczyciele Wychowawca	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń poznaje, potrafi i chce wykorzystać własne zdolności i zainteresowania 	<ul style="list-style-type: none"> • udział w konkursach, akademiach, kołach zainteresowań 	ankiety testy rozmowy z uczniami

4	Integracja grupy	<ul style="list-style-type: none"> • ustanowienie norm i zasad klasowych – opracowanie kodeksu klasowego • gra dydaktyczna „Statek”- rejs, cel, odrębność grupy • planujemy wycieczkę klasową • organizujemy sobie choinkę i wigilijkę klasową • rozbudzanie potrzeby nawiązywania bliższych więzi emocjonalnych z członkami grupy • poszanowanie własnej i cudzej odrębności 	<p>Wychowawca</p> <p>Rodzice</p> <p>Uczniowie</p> <p>Pedagog</p> <p>Psycholog</p>	Cały rok, głównie XII, I, II, III	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń współtworzy i respektuje normy grupowe • utworzenie więzi między uczniami 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrania z rodzicami • lekcje z pedagogiem i psychologiem m szkolnym 	<p>analiza dokumentów</p> <p>obserwacja działań</p> <p>dyskusja</p> <p>ankiety</p>
5	Uczymy się rozwiązywać konflikty	<ul style="list-style-type: none"> • ujawnianie konfliktów dot. klasy („burza mózgów”) • umiejętnie analizujemy problemy (przyczyny, objawy) • uczymy się odróżniać, oddzielać ludzi od problemów • próby trafnego konstruowania rozwiązań konfliktów: • negocjacje • mediacje • scenki – odgrywanie najtrafniejszych rozwiązań 	<p>Wychowawca</p> <p>Pedagog</p> <p>psycholog</p> <p>Uczniowie</p> <p>Rodzice</p>	III, IV, V	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi poradzić sobie w trudnej sytuacji • uczniowie próbują podejmować trud rozwiązywania problemów 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrania z rodzicami • Treningi umiejętności społecznych • Treningi dla rodziców 	<p>analiza dokumentów</p> <p>obserwacja działań</p> <p>dyskusja</p> <p>ankiety</p> <p>zajęcia indywidualne z psychologiem i pedagogiem</p>

6	Dbamy o zdrowie, profilaktyka uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • dbałość o estetykę własnego wyglądu i o własną sprawność fizyczną • poznajemy problemy alkoholików, „palaczy”, lekomanów i narkomanów • uczymy się odmawiać • problemy chłopaka i dziewczyny wieku dojrzewania (odmienność płciowa – psyche i fisis) • udział w wybranych spektaklach oraz omawianie ich na lekcjach wychowawczych • znaczenie czynnego i biernego wypoczynku dla organizmu • zdrowe i bezpieczne sposoby spędzania wolnego czasu • Ścianka wspinaczkowa 	Wychowawca, pielęgniarka szkolna, uczniowie, rodzice	III	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń jest świadomy zagrożeń własnego życia i uczy się odpowiedzialności w jego ochronie 	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze • warsztaty • zajęcia z pedagogiem i psychologiem • warsztaty dla uczniów • warsztaty dla rodziców 	Ankiety rozmowy z uczniami, rodzicami i pedagogiem
7	My, przyroda i nasze otoczenie	<ul style="list-style-type: none"> • co możemy zrobić dla naszej klasopracowni, otoczenia szkoły – prace porządkowe, gazetki • geocaching SKKT WATRA • udział w akcjach typu: „Sprzątanie świata”, zbiórki surowców wtórnych, udział w konkursach ekologicznych i innych • dyżury klasowe, opieka nad roślinami 	Wychowawca Uczniowie	IV, V i VI	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń odczuwa potrzebę działania na rzecz innych • podejmowanie wspólnych działań 	<ul style="list-style-type: none"> • prace wykonane przez klasę • udział klasy w różnorodnych akcjach 	Prace uczniów, wystawy czasowe, organizacja konkursów tematycznych, akcje w terenie

8	Nasze tradycje państwowe i regionalne	<ul style="list-style-type: none"> • akademie i apele okolicznościowe • cykl zajęć poświęconych patronowi szkoły • „Dzień Wiosny” • konkurs o tematyce sportowej związany ze sportem w Radlinie i okolicy • poznawanie dorobku własnej, rodzimej społeczności i dbałość o jej rozwój 	Nauczyciele Uczniowie	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie wspólnych działań mających na celu poszerzanie wiedzy o najbliższej okolicy, regionie i Ojczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> • udział w konkursach akademiach, • przygotowanie materiałów na l.wych. i WOS 	Akademie, apele, prace uczniów
9	Poszukujemy prawdy i dbamy o własny rozwój	<ul style="list-style-type: none"> • refleksje na temat własnego życia i postępowania • rozwój kontaktu z Bogiem □ wartości chrześcijańskie i humanistyczne w naszym życiu • poznawanie zasad wiary, myślenie refleksyjne • kształtowanie postawy twórczej • pomoc uczniom w uzyskaniu orientacji etycznej i hierarchizacji systemu wartości 	Uczniowie Nauczyciele Katecheci	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń wie, co to jest system wartości, pracuje nad sobą kształtując w sobie normy moralne w oparciu o zasady wiary 	<ul style="list-style-type: none"> • udział w rekolekcjach • udział w warsztatach 	<p>obserwacja działań dyskusja</p> <p>ankiety</p> <p>rozmowy z uczniami, katechetą</p>

10	Rozwój umiejętności uczenia się	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie własnych stylów uczenia się • rozwijanie umiejętności czytania i szybkiego czytania • rozwijanie umiejętności efektywnego przetwarzania informacji, w tym notowania • rozwijanie umiejętności szybkiego i długotrwałego zapamiętywania • metody pracy wzmacniające proces uczenia się • rozwijanie samodzielności, gospodarowania własnym czasem, odpowiedzialności za własny rozwój 	Nauczyciele, uczniowie, rodzice	Cały rok	Nauczyciel i uczeń są świadomi różnych stylów uczenia się ucznia, dostosowują formy i metody pracy	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z psychologiem, • pedagogiem szkolnym, • lekcje wychowawcze 	Monitorowanie postępów edukacyjnych ucznia
----	---------------------------------	---	---------------------------------	----------	--	---	--

KLASY IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

"POZNAWANIE SWOICH PRAW, WOLNOŚĆ, RÓWNOŚĆ. DBAMY O ZDROWIE, KSZTAŁCIMY WOLĘ PROFILAKTYKA UZALEŻNIEŃ"

l. p.	Cele pośrednie	Zadania – cele operacyjne	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Efekty działań wychowawczych	Sposób realizacji	Narzędzia
1	Wzorce dobrego zachowania	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie właściwego zachowania na terenie szkoły i poza nią • zapobieganie agresji przejawom niedostosowania społecznego na terenie szkoły i poza nią • podejmowanie działań wychowawczych, które powinny mieć pierwszeństwo przed restrykcjami, • oddziaływać na ucznia prewencyjnie, korygująco poprzez stawianie granic, ustanawianie zasad, norm i reguł współżycia społecznego w szkole i konsekwentnego ich przestrzegania, • kształcenie postaw ucznia (wytrwałość, pracowitość, uczciwość, zaangażowanie, odpowiedzialność, dotrzymywanie słowa, prawdomówność, odpowiedzialność, wiarygodność, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowanie inicjatyw, praca zespołowa) 	<p>Wychowawca Uczeń Pedagog Psycholog Rodzic Nauczyciele</p>	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń respektuje normy grupowe □ uczeń wie na czym polega zachowanie asertywne i rozpoznaje obszary własnej asertywności • Uczeń ma świadomość nieustannej pracy nad swym charakterem 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie autorytetów • rozwój poprzez kontakt z kulturą • zwracanie uwagi na estetykę otoczenia, staranność wykonywanych prac jako własnej wizytówki • rozwijanie postawy samowychowania • wprowadzanie młodzieży do świata kultury i sztuki • budowanie postawy asertywnej • rozmowy z rodzicami 	<p>Ankieta</p> <p>Obserwacja działań ucznia</p> <p>Wycieczki: do teatru, kina, muzeum.</p> <p>Rozmowy</p> <p>Wykłady</p> <p>Dyskusje</p>

2	Uczymy się tolerancji i przestrzegania praw człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • Przypomnienie praw człowieka i ucznia • Uświadomienie zależności pomiędzy prawami a obowiązkami • Przypomnienie ogólnych założeń statutu szkoły • Uczenie szacunku dla odmienności (rasa, religia, niepełnosprawność) 	Wychowawca Uczeń Psycholog Pedagog Samorząd Uczniowski		<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń wie czym jest Deklaracja Praw Człowieka i Konwencja Praw Dziecka • Uczeń rozumie czym jest tolerancja i potrafi wskazać przykłady tolerancji • Uczeń zna swoje prawa i obowiązki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyrażanie szacunku dla innych osób • Otwarte wyrażanie myśli, potrzeb, uczuć • Wdrażanie umiejętności rozwiązywania konfliktów drogą mediacji • Warsztaty dla rodziców 	Obserwacja Analiza dokumentów Ankieta Debaty Warsztaty
3.	Rozwój samorządności w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • Zwrócenie uwagi na konieczność przestrzegania zasad demokracji • Rozwijanie w uczniach przedsiębiorczości,, współpracy,, odpowiedzialności, umiejętności organizowania imprez kulturalnych, współdecydowania o sprawach ważnych dla szkoły • Kształtowanie szacunku dla obrzędów i tradycji szkolnych oraz ich kultywowanie 	Wychowawca Uczniowie Psycholog Pedagog Samorząd Uczniowski	Cały rok,	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń rozumie pojęcie „demokracja” • Uczeń bierze udział w organizowaniu imprez klasowych i szkolnych • Uczeń zdaje sobie sprawę z konieczności poszanowania tradycji jako warunku zachowania ciągłości kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Umiejętność określania świąt narodowych, odpowiedniego zachowania w czasie rocznic, apeli 	Obserwacja, udział klasy w apelach uroczystościach, akademiach Imprezy samorządu uczniowskiego

4.	<p style="text-align: center;">Dbalosc o zdrowie i bezpieczenstwo uczniow, profilaktyka uzaleznien</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie zdrowego stylu zycia □ Uswiadomienie niebezpieczenstwa uzaleznien: narkomanii, alkoholizmu, nikotynizmu oraz choroby AIDS • Kształtowanie umiejetnosci stosowania zasad higieny pracy umyslowej • Uswiadomienie uczniom niebezpieczenstw pojawiajacych sie na terenie szkoly i poza nia • Uwrażliwienie uczniow na problemy przeciwdzialania krzywdzie i przemocy • Przygotowanie uczniow do zycia w rodzinie • Promocja zdrowia (w tym zdrowia psychicznego), profilaktyka i interwencja kryzysowa, terapia, korekta zachowan 	<p>Wychowawca Uczniowie Pedagog Psycholog Pielęgniarka</p>	<p>Cały rok</p>	<p>□ Uczeń jest świadomy zagrożeń swojego życia i uczy się odpowiedzialności w jego ochronie □ Zajęcia z dietetykiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie siebie, swoich zalet i wad, zrozumienie własnej osobowości • prowadzenie profilaktyki przed współczesnymi zagrożeniami młodzieży – narkomania, alkoholizm, nikotynizm, dopalacze, Internet. • zadbanie o rozwój fizyczny – właściwe formy odpoczynku i zasady bezpieczeństwa • warsztaty dla rodziców 	<p>Ankieta, rozmowy z uczniami, pogadanka, obserwacja</p>
----	---	--	--	-----------------	--	---	---

5.	Kształtowanie postawy patriotycznej	<ul style="list-style-type: none"> Kształcenie szacunku do tradycji narodowych 	Wychowawca Uczniowie Psycholog Pedagog Samorząd Uczniowski Nauczyciele	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> Uczeń potrafi poprawnie zachować się w odpowiednich sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie na apelach, akademiach odpowiedni stosunek do symboli narodowych i szkolnych 	Obserwacja pogadanka
6.	Uczymy się życia bez przemocy i agresji	<ul style="list-style-type: none"> umiejętnie analizujemy problemy (szukamy przyczyny) uczymy się odreagowywać złość i napięcie w konstruktywny sposób (radzenie sobie z niewygodnymi emocjami) negocjacje i mediacje zamiast agresji i przemocy przeciwdziałanie oraz redukcja agresji i przemocy 	Nauczyciele Wychowawca Pedagog i psycholog szkolny Uczniowie	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> Uczeń potrafi rozwiązywać problemy bez przemocy i agresji W szkole panuje przyjazna i bezpieczna atmosfera Uczeń zna zjawisko cyberprzemocy i umie się przed nią obronić 	<ul style="list-style-type: none"> zebrania z rodzicami zajęcia z pedagogiem i psychologiem lekcje wychowawcze rozmowy z uczniami 	Analiza dokumentów Obserwacja Dyskusja Ankiety Szkolenia dla rodziców
7.	Wspieranie funkcji wychowawczej i rodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> Nauczyciele współpracują z rodzicami na wszystkich płaszczyznach dotyczących wychowania dzieci Szkoła wspiera rodziców w każdej sytuacji Nauczyciel jest sprzymierzeńcem rodzica w kwestii wychowania dziecka 	Wychowawca Nauczyciele Pedagog Psycholog	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> Rodzice chętnie współpracują ze szkołą w procesie wychowania dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> lekcje wychowawcze pedagogizacja rodziców 	Rozmowy Ankiety Warsztaty dla rodziców

<p style="text-align: center;">8</p> <p style="text-align: center;">Eliminowanie lęku i poczucia zagrożenia, obaw przed porażką w grupie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele współpracują ze sobą oraz z uczniami, dbając o szeroko rozumiane bezpieczeństwo psychiczne uczniów 	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog</p>	<p>Cały rok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń potrafi radzić sobie ze stresem, umie współpracować w grupie, • W szkole panuje przyjazna i bezpieczna atmosfera 	<ul style="list-style-type: none"> • twórcze zajęcia szkolne, wyzwajające ekspresję • gry i zabawy integracyjne na zajęciach z wychowawcą • krótkie wycieczki • realizacja zadań zespołowych, np. krótki projekt, gra dydaktyczna • realizacja zadań SMP, • przyzwyczajanie do szkolnej rutyny 	<p>Rozmowy, warsztaty, ankiety</p>
---	--	--	-----------------	---	--	------------------------------------

KLASY VII- VIII

Cel główny: „PRZYGOTOWANIE UCZNIĄ DO DOROSŁEGO ŻYCIA i STAWIENIA CZOŁA PRZYSZŁOŚCI”

l.p	Cele pośrednie	Zadania – cele operacyjne	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Efekty działań wychowawczych	Sposób realizacji	Narzędzia
1	Kształtowanie rozwoju moralnego	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi odróżnić dobro od zła, zachowanie pozytywne od negatywnego • uczeń nie ma nieobecności nieusprawiedliwionych • uczeń nie używa wulgarnych słów • uczeń stosuje poprawnie formy grzecznościowe • uczeń potrafi wyciągać wnioski z porażek i sukcesów □ uczeń potrafi kontrolować swoje postępowanie i emocje • uczeń potrafi przeciwstawić się agresji i przemocy • uczeń dba o mienie szkoły • uczeń szanuje swoje przybory szkolne • uczeń przestrzega regulaminu szkolnego • uczeń z szacunkiem odnosi się do dorosłych i swoich kolegów □ uczeń chętnie podejmuje pracę na rzecz klasy i szkoły • uczeń jest tolerancyjny, szanuje poglądy innych • uczeń buduje świadomość na temat własnej prywatności i ochrony prywatnych treści, 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog bibliotekarz, wych. świetlicy	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zwraca się z szacunkiem do nauczycieli, uczniów i innych osób □ Uczeń szanuje prawa swoje i innych • Uczeń wie co znaczy być empatycznym, ciepłym, serdecznym, życzliwym innym - zna terminy które odpowiadają za umiejętności społeczne 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywne metody pracy na lekcjach • wskazywanie wzorców osobowych • czuwanie nad frekwencją • spotkania z rodzicami • indywidualne rozmowy • prowadzenie rekomendowanych programów profilaktycznych „Spójrz inaczej”, • wsparcie psychiczne i emocjonalne, współpraca z instytucjami, 	obserwacja ankieta dyskusje

2	Kształtowanie rozwoju intelektualnego	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi komunikować się w sposób jasny i poprawny • uczeń zna swoje uzdolnienia i potrafi je rozszerzać • uczeń potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę • uczeń zna wartość samokształcenia dla swojego rozwoju 	Wychowawca wszyscy nauczyciele	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi komunikować się w sposób jasny i poprawny ☐ uczeń zna swoje uzdolnienia i potrafi je rozszerzać ☐ uczeń potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę • uczeń zna wartość samokształcenia dla swojego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w kołach zainteresowań • Udział w konkursach • Twórcze działania ucznia 	obserwacja pogadanki, rozmowy analiza dokumentów
---	--	---	--------------------------------------	----------	--	--	---

3	Kształtowanie rozwoju fizycznego i zdrowotnego	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi dbać o poprawną postawę • uczeń zna zasady racjonalnego odżywiania □ ubiera się odpowiednio do warunków pogodowych • zdaje sobie sprawę ze szkodliwości nałogów i nie stosuje używek • dba o higienę osobistą i schludny wygląd • wie jak zorganizować w domu odpowiednie miejsce do pracy 	<p>wychowawca nauczyciele wychowania fizycznego, biologii</p>	<p>Cały rok</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń potrafi dbać o poprawną postawę □ uczeń zna zasady racjonalnego odżywiania □ ubiera się odpowiednio do warunków pogodowych • zdaje sobie sprawę ze szkodliwości nałogów i nie stosuje używek <ul style="list-style-type: none"> • dba o higienę osobistą i schludny wygląd • wie jak zorganizować w domu odpowiednie miejsce do pracy, • uczeń wie, jak dbać o swoje poczucie komfortu psychicznego, • zna techniki relaksacji 	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia tematyczne na lekcjach wychowawczych, biologii, kulturze fizycznej • warsztaty □ konkurs • turnieje sportowe • wycieczki turystyczne • rajdy górskie • spotkania z dietetykiem • zajęcia z psychologiem, pedagogiem szkolnym 	<p>wykłady pogadanki obserwacja działalność</p> <p>SKKT WATRA</p> <p>zajęcia z edukacji zdrowotnej warsztaty SMP,</p>
---	---	--	---	-----------------	--	--	---

4	Kształtowanie świadomości życiowej oraz orientacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zdaje sobie sprawę z konieczności i celowości zdobywania wiedzy: • ma świadomość potrzeby dalszego kształcenia się dla znalezienia swego miejsca w życiu, zdobycia zawodu • potrafi w praktyce wykorzystać zdobytą wiedzę • zna swoje możliwości, potrzeby i zainteresowania • potrafi wytyczyć sobie drogę dalszego rozwoju 	wychowawca, pozostali nauczyciele Psycholog Pedagog Samorząd Uczniowski	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zdaje sobie sprawę uczniów konieczności uczniów celowości zdobywania wiedzy: □ ma świadomość potrzeby dalszego kształcenia się dla znalezienia swego miejsca w życiu, zdobycia zawodu • potrafi w praktyce wykorzystać zdobytą wiedzę • zna swoje możliwości, potrzeby uczniów zainteresowania • potrafi wytyczyć sobie drogę dalszego rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z celami lekcji, programami nauczania, kryteriami oceniania • zdobywanie wiedzy praktycznej (wyjazdy do instytucji, szkół) • warsztaty • spotkanie w poradni • gromadzenie dokumentacji przez uczniów, • korzystanie z pracowni informatycznej 	Pogadanki Obserwacja Analiza dokumentów Wywiad dyskusja
5	Kształtowanie właściwego stosunku do rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zna rolę rodziny: • zna prawa i obowiązki konstytucyjne rodziny • szanuje tradycje rodzinne, kultywuje je • zna Konwencję Praw Dziecka 	wychowawca pozostali nauczyciele	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> • uczeń zna rolę rodziny • zna prawa i obowiązki konstytucyjne rodziny • szanuje tradycje rodzinne, kultywuje je • zna Konwencję Praw Dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty • debaty • dyskusje • gazetki ścienne 	pogadanki, dyskusje ankieta obserwacja

8.	Kształtowanie świadomości swoich zasobów i cech osobowościowych	<ul style="list-style-type: none"> - uczeń zna swoje mocne i słabe strony - wie jakie uwarunkowania osobowościowe i temperamentalne są pożądane dla poszczególnych zawodów - zna szkoły ponadpodstawowe znajdujące się w najbliższej okolicy, - zna typy szkół i możliwości dalszej ścieżki po nich kształcenia. 	<p>Wychowawca</p> <p>Psycholog</p> <p>Pedagog szkolny</p> <p>Doradca zawodowy</p>	Cały rok	<ul style="list-style-type: none"> ☐ uczeń ma poszerzoną wiedzę dotyczącą zawodów, ☐ wie jakie cechy charakteru są charakterystyczne dla poszczególnych grup zawodowych 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ spotkania rozmowy z psychologiem i pedagogiem szkolnym ☐ zajęcia z doradcą zawodowym ☐ wycieczki do szkół ☐ spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (w tym z rodzicami) ☐ wycieczki do zakładów pracy 	<p>Zajęcia,</p> <p>Wycieczki,</p> <p>Spotkania,</p> <p>Diskusje,</p> <p>Warsztaty i treningi interpersonalne</p>
----	--	--	---	----------	---	--	--